

CLIL CONNECT

2024

CLIL Programs for Students in Dutch Caribbean Schools: History and Future

Nihayra Leona (MSc.)

n.leona@dos.edu.cw

CLIL

Content and Language Integrated Learning

&

CLIL

Content and Language Integrated Learning

&

How did it start?

In 2018

2018

SKAIH PRE-UNIVERSITY
BUILDING THE FUTURE

START UP CONFERENCE ON
MOTHER TONGUE BASED
BILINGUAL SECONDARY EDUCATION

UDC * 11 & 12 SEPTEMBER 2018

2018

SKAIH PRE-UNIVERSITY
BUILDING THE FUTURE

**START UP CONFERENCE ON
MOTHER TONGUE BASED
BILINGUAL SECONDARY EDUCATION**

UDC * 11 & 12 SEPTEMBER 2018

2018

SKAIH PRE-UNIVERSITY
BUILDING THE FUTURE

START UP CONFERENCE ON
MOTHER TONGUE BASED
BILINGUAL SECONDARY EDUCATION

UDC * 11 & 12 SEPTEMBER 2018

Wat staat er op deze pagina?

Kwaliteitsstandaard

3 pijlers

Visitatie

[Terug naar boven](#)

3 pijlers

Tweetalig onderwijs rust op 3 pijlers:

1. Taalvaardigheid

Leerlingen spreken op een hoog niveau Engels. Ze kunnen de taal niet alleen hanteren in een klaslokaal, maar ook in verschillende internationale en/of interculturele settings en ongeacht het gespreksonderwerp. De CLIL-didactiek (*Content and Language Integrated Learning*) is een belangrijk instrument om dit te bereiken. Dit is de didactiek achter tweetalig onderwijs en behelst een communicatieve en taalbewuste aanpak.

2. Wereldburgerschap

Leerlingen ontwikkelen een open, brede blik op de wereld. Dit gebeurt door dagelijks een internationale setting te creëren op school. Maar ook door leerlingen de wereld in te sturen.

De school laat haar visie op wereldburgerschap zien en hoe zij deze vertaalt naar het programma.

3. Persoonsontwikkeling

Persoonsontwikkeling is grotendeels het doel van de eerste 2 pijlers. De leerling groeit als persoon. Leerlingen kunnen reflecteren, zijn betrokken, verantwoordelijk, creatief, ondernemend en weerbaar. Scholen worden uitgedaagd om te laten zien welke doelen zij stellen op dit gebied en hoe deze zichtbaar worden.

Visitatie

Als de visitatiecommissie vaststelt dat je school voldoet aan de standaard, ontvang je het keurmerk tto. De visitatiecommissie bestaat uit 4 mensen uit het tweetalig onderwijs:

Wat staat er op deze pagina?

Kwaliteitsstandaard

3 pijlers

Visitatie

[Terug naar boven](#)

3 pijlers

Tweetalig onderwijs rust op 3 pijlers:

1. Taalvaardigheid

Leerlingen spreken op een hoog niveau Engels. Ze kunnen de taal niet alleen hanteren in een klaslokaal, maar ook in verschillende internationale en/of interculturele settings en ongeacht het gespreksonderwerp. De CLIL-didactiek (*Content and Language Integrated Learning*) is een belangrijk instrument om dit te bereiken. Dit is de didactiek achter tweetalig onderwijs en behelst een communicatieve en taalbewuste aanpak.

2. Wereldburgerschap

Leerlingen ontwikkelen een open, brede blik op de wereld. Dit gebeurt door dagelijks een internationale setting te creëren op school. Maar ook door leerlingen de wereld in te sturen.

De school laat haar visie op wereldburgerschap zien en hoe zij deze vertaalt naar het programma.

3. Persoonsontwikkeling

Persoonsontwikkeling is grotendeels het doel van de eerste 2 pijlers. De leerling groeit als persoon. Leerlingen kunnen reflecteren, zijn betrokken, verantwoordelijk, creatief, ondernemend en weerbaar. Scholen worden uitgedaagd om te laten zien welke doelen zij stellen op dit gebied en hoe deze zichtbaar worden.

Visitatie

Als de visitatiecommissie vaststelt dat je school voldoet aan de standaard, ontvang je het keurmerk tto. De visitatiecommissie bestaat uit 4 mensen uit het tweetalig onderwijs:

Wat staat er op deze pagina?

Kwaliteitsstandaard

3 pijlers

Visitatie

[Terug naar boven](#)

3 pijlers

Tweetalig onderwijs rust op 3 pijlers:

1. Taalvaardigheid

Leerlingen spreken op een hoog niveau Engels. Zo kunnen de taal niet alleen hanteren in een klaslokaal, maar ook in verschillende internationale en/of interculturele settings en ongeacht het gespreksonderwerp. De CLIL-didactiek (*Content and Language Integrated Learning*) is een belangrijk instrument om dit te bereiken. Dit is de didactiek achter tweetalig onderwijs en behelst een communicatieve en taalbewuste aanpak.

2. Wereldburgerschap

Leerlingen ontwikkelen een open, brede blik op de wereld. Dit gebeurt door dagelijks een internationale setting te creëren op school. Maar ook door leerlingen de wereld in te sturen.

De school laat haar visie op wereldburgerschap zien en hoe zij deze vertaalt naar het programma.

3. Persoonsontwikkeling

Persoonsontwikkeling is grotendeels het doel van de eerste 2 pijlers. De leerling groeit als persoon. Leerlingen kunnen reflecteren, zijn betrokken, verantwoordelijk, creatief, ondernemend en weerbaar. Scholen worden uitgedaagd om te laten zien welke doelen zij stellen op dit gebied en hoe deze zichtbaar worden.

Visitatie

Als de visitatiecommissie vaststelt dat je school voldoet aan de standaard, ontvang je het keurmerk tto. De visitatiecommissie bestaat uit 4 mensen uit het tweetalig onderwijs:

In 2022

In 2023

In 2023

INSPIRATIONAL TRIP
CURAÇAO

Language Dare and Do

Inspirational trip to Curaçao
from 7-16 feb 2023 for
professionals from primary,
secondary, (vocational and
higher education). Visits to
schools and including the
conference
'Language Dare and Do' that is
organised by VPCO and with
keynote speaker and
participant of the trip Joana
Duarte. For more information
info@bepavandijk.com

Amanda van Dijk-van 't
Noordende

148.925 inhabitants

444 km2

Official languages (since 2007)

Papiamentu (78%)

Dutch (9%)

English (4%)

Sovereign state

since 2010

48 primary schools

26 secondary schools

bilingual secondary schools: 4

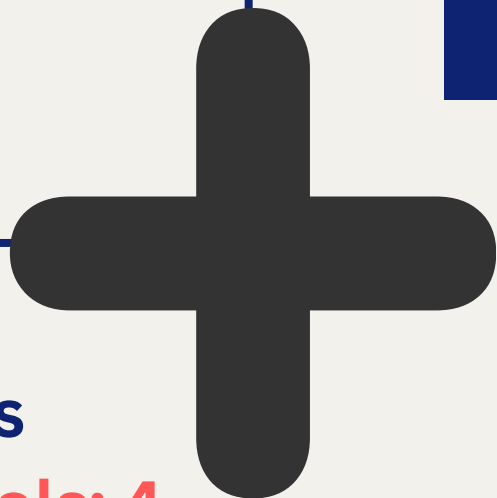
148.925 inhabitants

444 km2

Official languages (since 2007)
Papiamentu (78%)
Dutch (9%)
English (4%)

Sovereign state
since 2010

48 primary schools
26 secondary schools
bilingual secondary schools: 4

4 models

when it comes to
the use of
Papiamentu and
Dutch in primary
education

1

**Dutch as the sole medium of instruction,
Papiamentu is a subject
(monolingual program) - 16%**

2

**Children become literate in Dutch, literacy
practices in Papiamentu start after grade 2
(bilingual program) - 36%**

3

**Children become literate in Papiamentu, literacy
practices in Dutch start after grade 2 (bilingual
program) - 36%**

4

**Papiamentu as the sole medium of instruction,
Dutch is a subject
(monolingual program) - 11%**

148.925 inhabitants

444 km2

Official languages (since 2007)
Papiamentu (78%)
Dutch (9%)
English (4%)

Sovereign state
since 2010

48 primary schools
26 secondary schools
bilingual secondary schools: 4

1 starting English immersion primary school

4 models

when it comes to the use of Papiamentu and Dutch in primary education

1

Dutch as the sole medium of instruction, Papiamentu is a subject (monolingual program) - 16%

2

Children become literate in Dutch, literacy practices in Papiamentu start after grade 2 (bilingual program) - 36%

3

Children become literate in Papiamentu, literacy practices in Dutch start after grade 2 (bilingual program) - 36%

4

Papiamentu as the sole medium of instruction, Dutch is a subject (monolingual program) - 11%

CLIL

Content and Language Integrated Learning

&

Why CLIL?

148.925 inhabitants

444 km2

Official languages (since 2007)
Papiamentu (78%)
Dutch (9%)
English (4%)

Sovereign state
since 2010

48 primary schools
26 secondary schools
bilingual schools: 5

106.739 inhabitants

180 km2

Official languages (since 2007)
Papiamentu (68%)
Dutch (6%)

Sovereign state
since 1986

37 primary schools
11 secondary schools
multilingual/bilingual schools: 2

148.925 inhabitants

444 km2

Official languages (since 2007)
Papiamentu (78%)
Dutch (9%)
English (4%)

Sovereign state
since 2010

48 primary schools
26 secondary schools
bilingual schools: 5

106.739 inhabitants

180 km2

Official languages (since 2007)
Papiamentu (68%)
Dutch (6%)

Sovereign state
since 1986

37 primary schools
11 secondary schools
multilingual/bilingual schools: 2

22.573 inhabitants

288 km2

Official language (since 2010):
Dutch (15%)
Regionally recognized
(since 2023)
Papiamentu (64%)

Overseas region (Netherlands)
since 2010

7 primary schools
3 secondary schools
bilingual schools: -

148.925 inhabitants

106.739 inhabitants

22.573 inhabitants

Education primarily in Dutch

Official language

(2010):

Sovereign state
since 2010

Sovereign state
since 1986

Overseas region (Netherlands)
since 2010

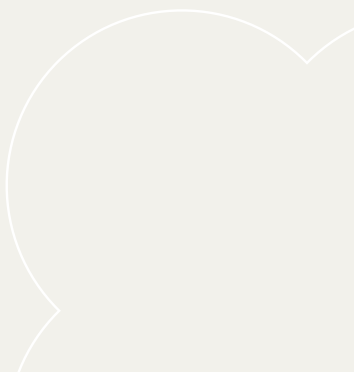
48 primary schools
26 secondary schools
bilingual schools: 5

37 primary schools
11 secondary schools
multilingual/bilingual schools: 2

7 primary schools
3 secondary schools
bilingual schools: -

Amanda van 't Noordende

CLIL to provide
the right approach
to the situation of
Dutch as a second
language in education

CLIL to provide
the right approach
to the situation of
Dutch as a second
language in education

Amanda van 't Noordende

Continuous switch
between languages
throughout the day,
freedom in language use

Laboratorium
for
multilingualism

Positive attitude
towards natural
multilingualism

In 2023

INSPIRATIONAL TRIP
CURAÇAO

Language Dare and Do

Inspirational trip to Curaçao
from 7-16 feb 2023 for
professionals from primary,
secondary, (vocational and
higher education). Visits to
schools and including the
conference
'Language Dare and Do' that is
organised by VPCO and with
keynote speaker and
participant of the trip Joana
Duarte. For more information
info@bepavandijk.com

Amanda van Dijk-van 't
Noordende

CLIL CONNECT
2024

Taal Durven Doen

Language Dare Do

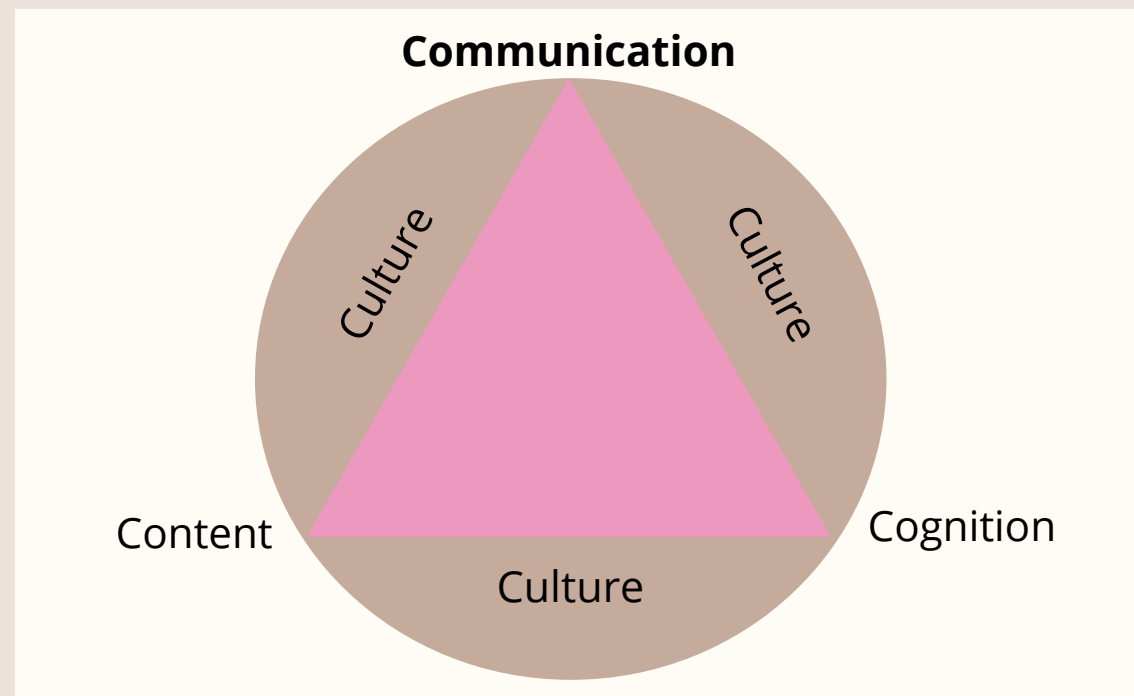
CLIL

Translanguaging

CLIL

A multilingual approach aiming at developing both linguistic competence and cognitive flexibility by focusing on content as well as language in the learning and teaching process

4C model of CLIL (Coyle, 2007)

Translanguaging

The practice of bilinguals and multilinguals accessing different linguistic features or modes of various languages to enhance **communication.**

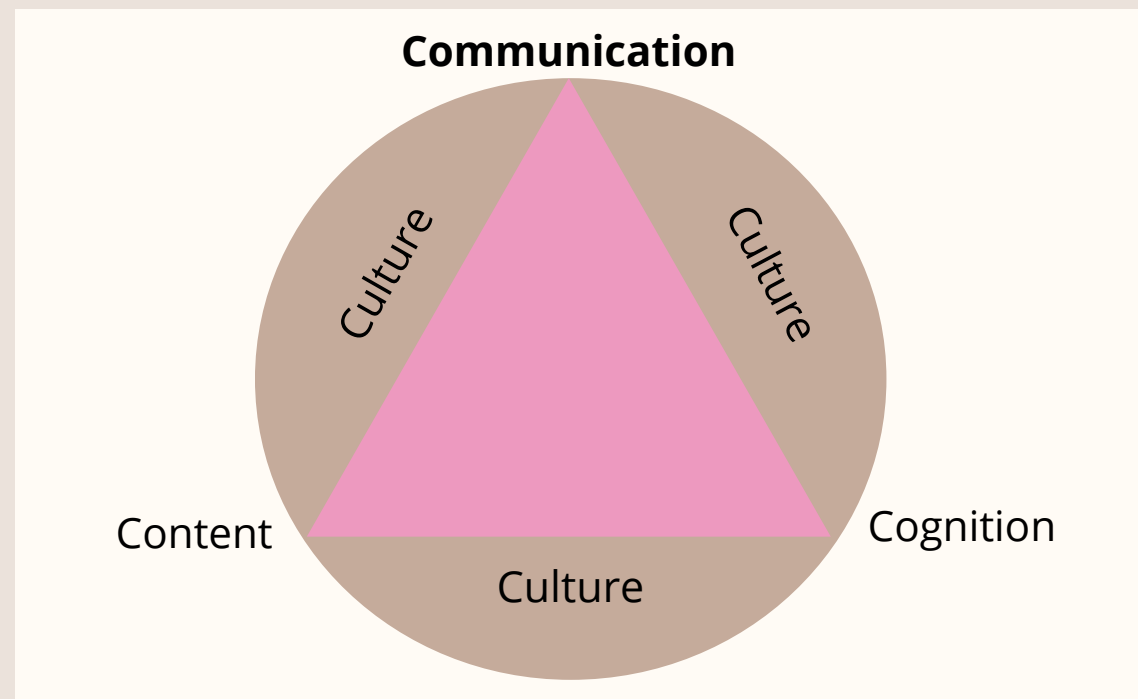

CLIL

A multilingual approach aiming at developing both linguistic competence and cognitive flexibility by focusing on content as well as language in the learning and teaching process

Learning through an additional language

Not necessarily use of L1

4C model of CLIL (Coyle, 2007)

Translanguaging

The practice of bilinguals and multilinguals accessing different linguistic features or modes of various languages to enhance **communication.**

CLIL CONNECT
2024

Taal Durven Doen

Language Dare Do

Reactions?

CLIL CONNECT
2024

**We have been
doing this for ages!**

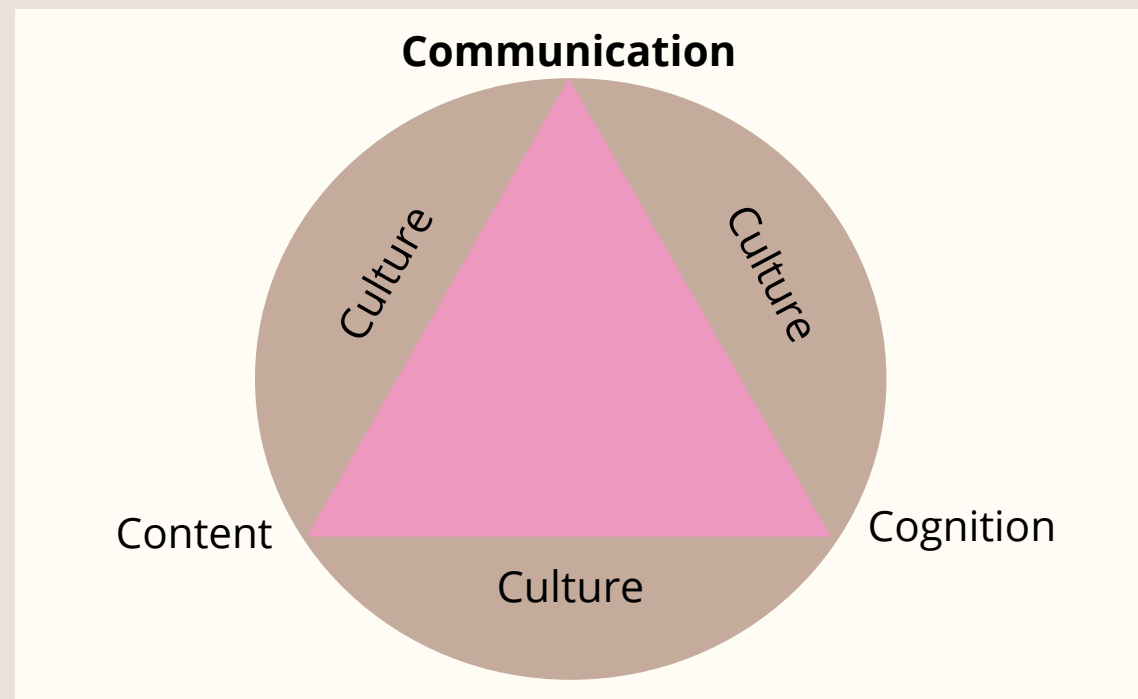
What have they been doing for ages?

CLIL

Multilingual approach aiming at developing both **linguistic competence** and cognitive flexibility by focusing on **content** as well as language in the learning and teaching process

During language courses

During other courses:
Immersion
L1 approach

4C model of CLIL (Coyle, 2007)

Translanguaging

The practice of bilinguals and multilinguals accessing different linguistic features or modes of various languages to enhance **communication.**

Translating content continuously as last aid

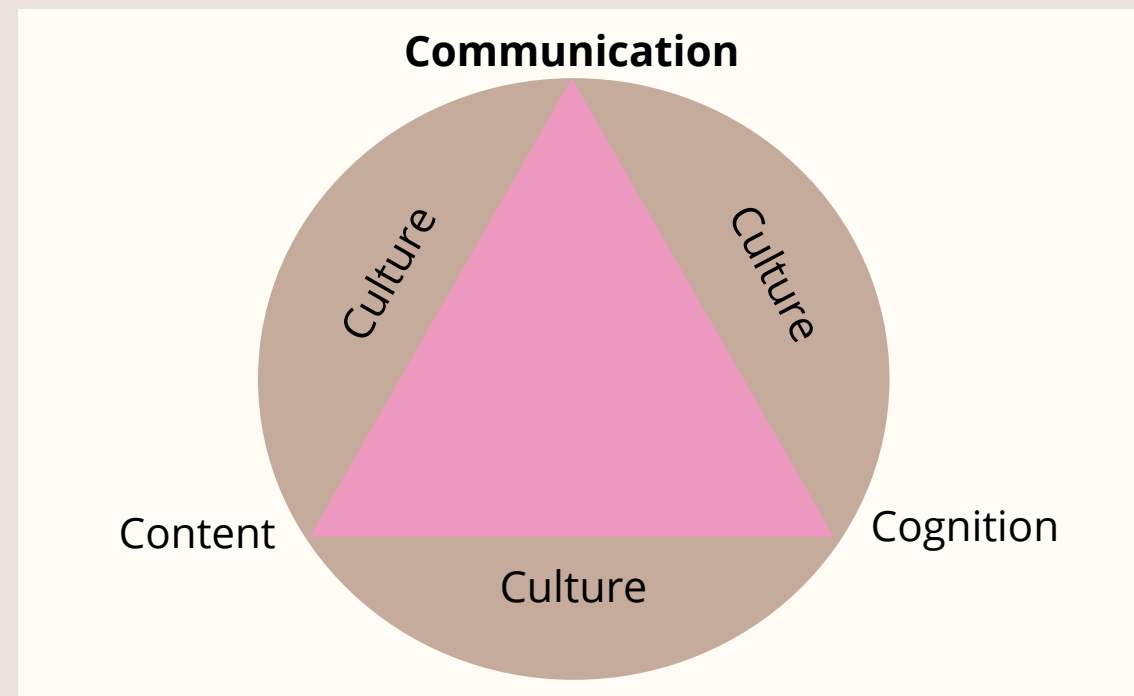
CLIL CONNECT
2024

CLIL

A multilingual approach aiming at developing both **linguistic competence** and cognitive flexibility by focusing on **content** as well as language in the learning and teaching process

During language courses

During other courses:
Immersion
L1 approach

4C model of CLIL (Coyle, 2007)

Translanguaging

The practice of bilinguals and multilinguals accessing different linguistic features or modes of various languages to enhance **communication.**

Translating content continuously as last aid

What is the challenge

Immersion as rule, suppression of the mother tongue

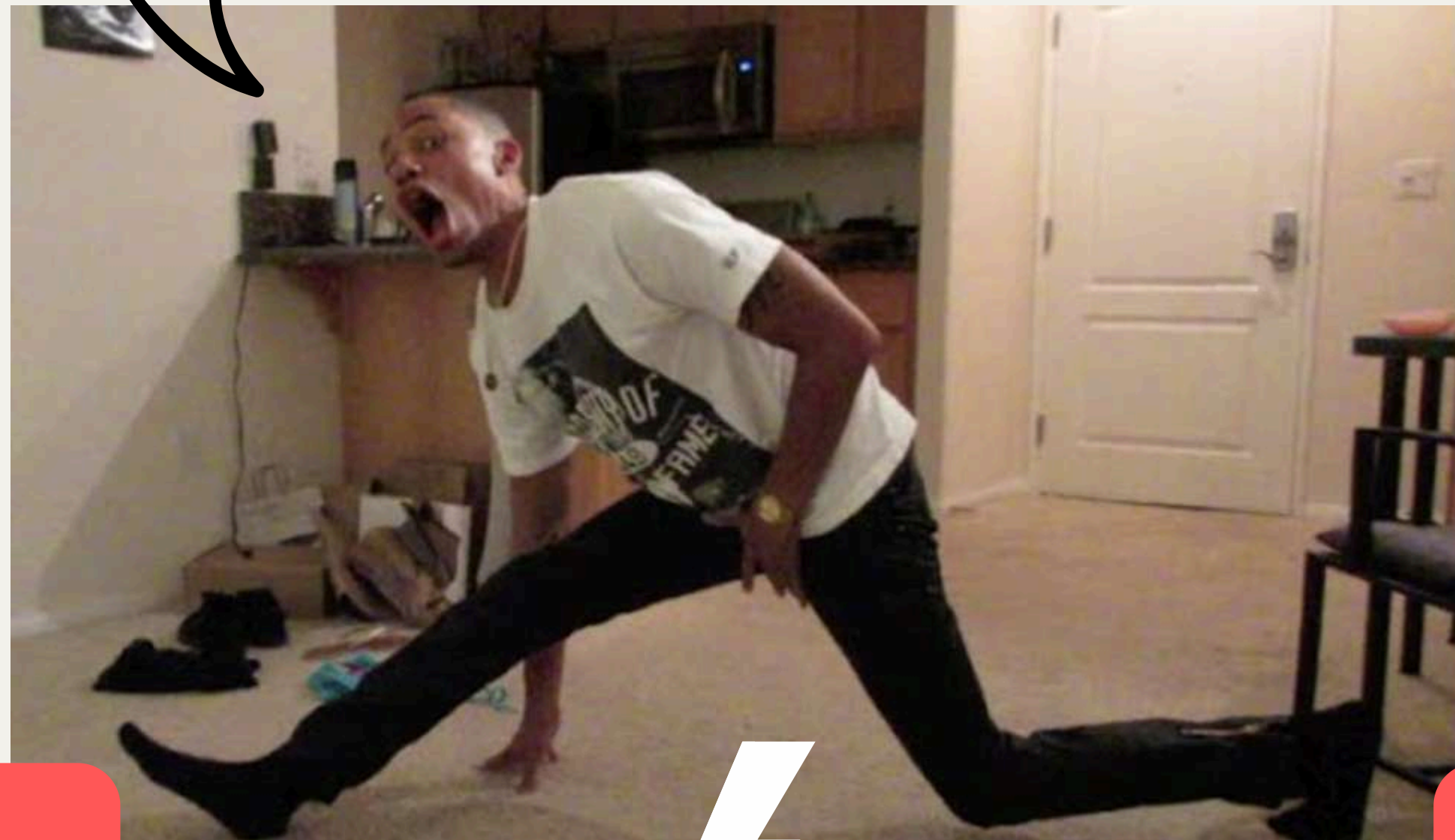
Polarization about the role of the mother tongue Papiamentu

Lack of operationalization and a system

Lack of cognitive engagement

Multilingualism...

Society

Education

Long-term effects

of the rapture

- **Failure in capitalizing on children's prior knowledge**
- **Language unfriendly schools**
- **Unequal chances**
- **Low linguistic self-confidence**
- **Failing scholastic success**
- **Blindness to benefits of multilingualism**
- **Low general self-esteem**
- **Career hindrance**

About Papiamentu

The majority's mother tongue

Criterion	Score	Meaning	How the score was arrived at
1. Intergenerational Language Transmission	5.0	Safe	All age groups, including children, use the language.
2. Absolute Number of Speakers			106.054 speakers in Curaçao (Antilles: 176.675) (www.cbs.an: census 2001)
3. Proportion of Speakers within the Total Population	4.5	Unsafe/Safe	Nearly all speak Papiamentu.
4. Shifts in Domains of Language Use	5.0	Universal use	Papiamentu is used in all domains and for all functions.
5. Response to New Domains and Media	5.0	Dynamic	Papiamentu is used in all new domains and media.
6. Materials for Language Education and Literacy	4.5	(Good/superlative) ¹⁴	Papiamentu has an established orthography and literacy tradition with a wide variety of published works. Papiamentu is used in education and partially used in written form in administration
7. Governmental and Institutional Language Attitudes and Policies, including Official Status and Use	4.5	Equal support	Besides Papiamentu, two other languages are protected as official languages. Non-dominant languages are not threatened.
8. Community Members' Attitudes towards Their Own Language	3.7	(fair/good)	Most members support language maintenance. Some are indifferent or may even support language shift.
9. Type and Quality of Documentation	4.0	Good	There is at least one good grammar, a few dictionaries, texts, literature, and everyday media; adequate annotated high-quality audio and video recordings.
Average	4.5	High level of Vitality, Low level of Endangerment	

Figure 4 Language Vitality Index (UNESCO): Evaluating the Situation of Papiamentu in Curaçao

CLIL CONNECT
2024

About Papiamentu

The majority's mother tongue

Reinforced by the speakers themselves

- Language of the majority in Curaçao, Bonaire and Aruba
- Is used by people of all social classes and age groups
- Present in almost all domains of language use
- Is used in the media (tv, radio, newspapers)

Work of scholars

- Knows a lot of printed material, is a written language
- Literature in Papiamentu
- Standardization

Governmental support and reinforcement

- Language policy & language planning
- Officially recognized language
- Used in public and governmental spheres

About Papiamentu

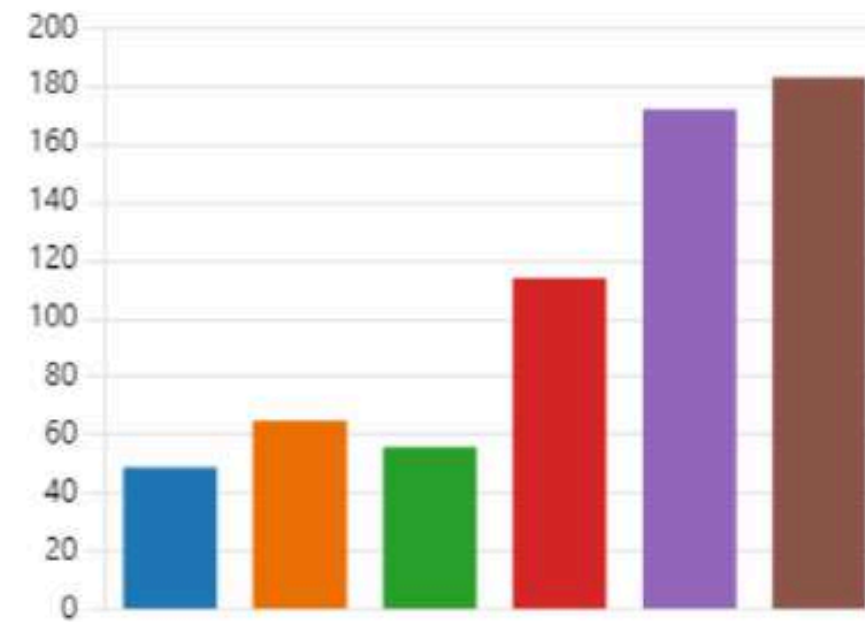
The majority's mother tongue

Children

leerlingen groep 7-8

je de taal van de lessen op een VSBO school zou kunnen kiezen.
Welke taal zou je dan kiezen?

Alle lessen in het Nederlands	49
Alle lessen in het Engels	65
Alle lessen in het Papiamentu	56
Combinatie Nederlands en Engels	114
Combinatie Papiamentu en Eng...	172
Combinatie Nederlands en Papi...	183

About Papiamentu

The majority's mother tongue

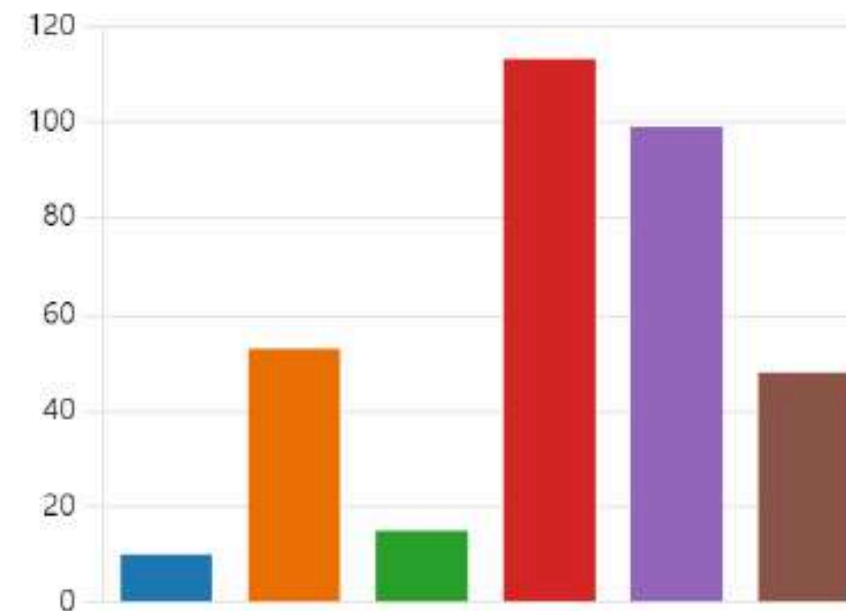
Parents

Ouders groep 8:

Wan kome kome komo mayor por a skohe.

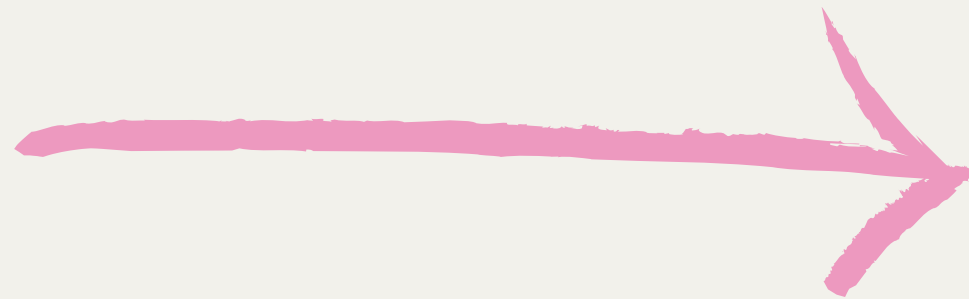
Na kua idioma komo mayor lo bo prefera e idioma di instrukshon na skol?

	Papiamentu	10
	Ulandes	53
	Ingles	15
	Kombinashon Papiamentu/ Ulan...	113
	Kombinashon Ulandes/ Ingles	99
	Kombinashon Papiamentu/ Ingles	48

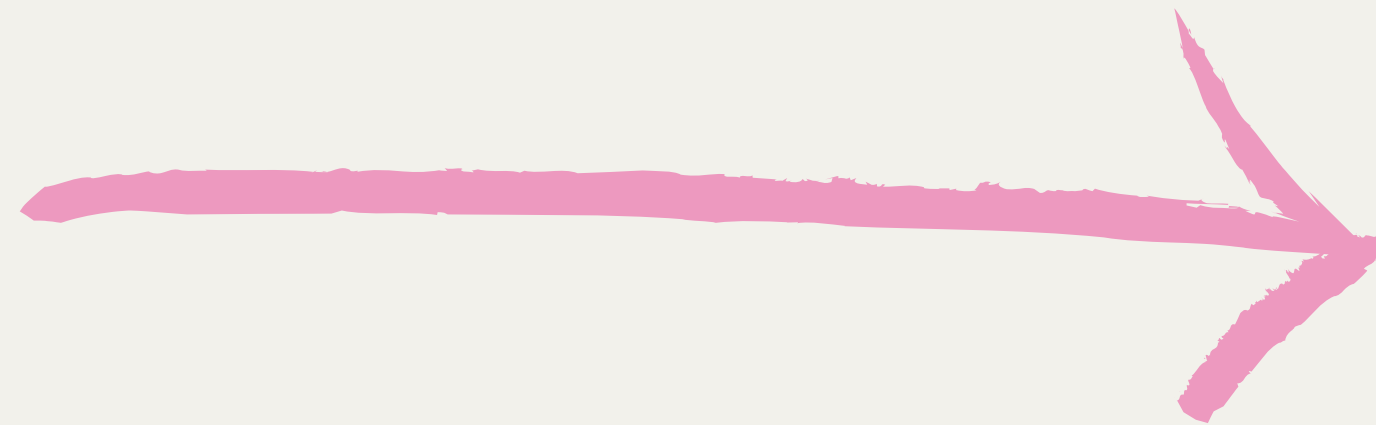
Source: Questionnaire Catholic School Board

How to close the gap?

iTOB

How to close the gap?

iTOB

Melissa van der Elst-

Bas Damen

Joana Duarte

iTOB

Inclusief Taalonderwijs Bonaire

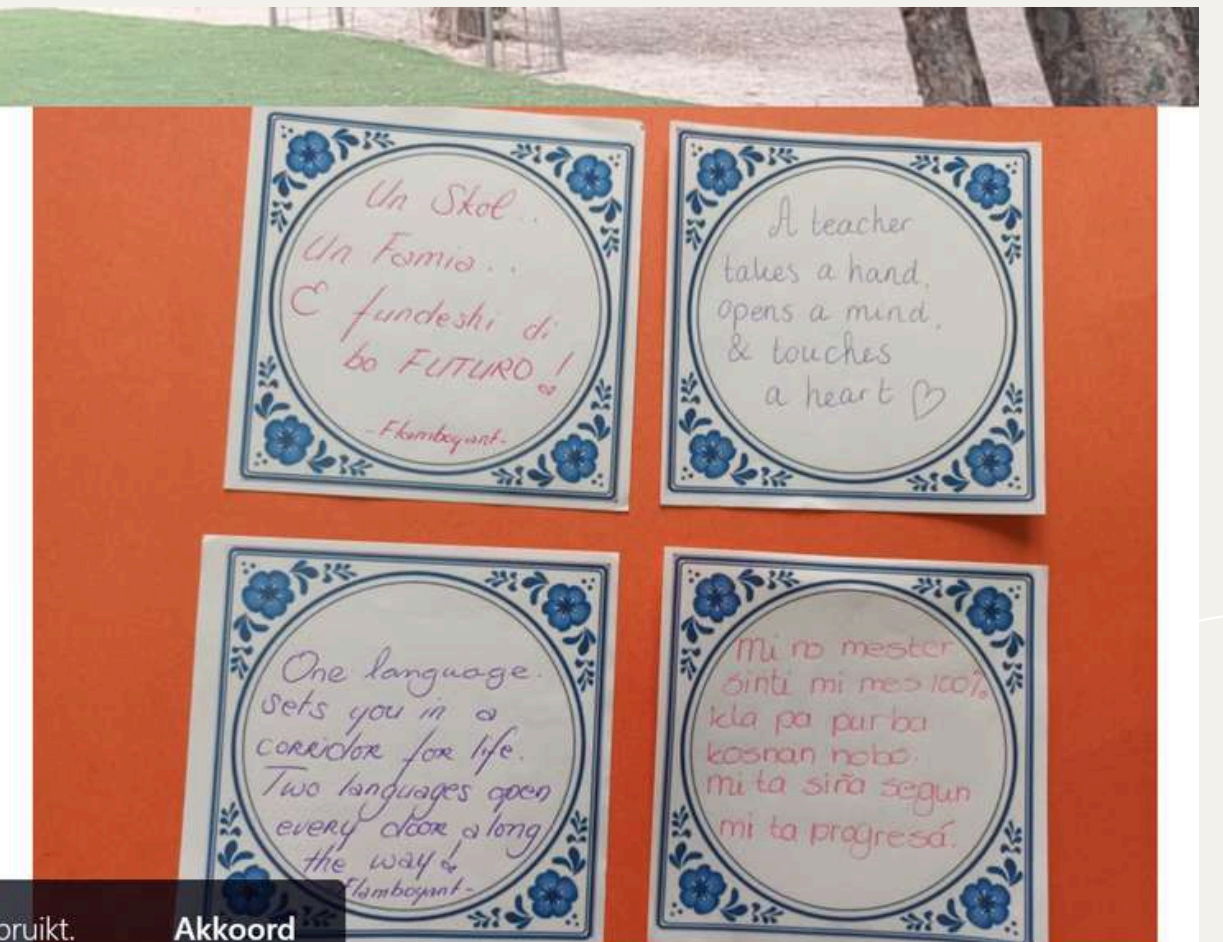
Activiteiten iTOB

Sprint 1: Projectweek 'ik ben meertalig'

Sprint 2: Trainingen Translanguaging en CLIL

Trainingen Translanguaging en CLIL

Eind februari 2024 hebben 3 tot 5 docenten van elke school/unit trainingen gevolgd over Translanguaging en CLIL. De eerste training was meer gericht op de theorie van Translanguaging en CLIL en de tweede training ging over praktische werkvormen van Translanguaging en CLIL. Na de trainingen hebben de docenten de opdracht gekregen om in hun klas te gaan experimenteren met een aantal van deze werkvormen. Na 6 weken hebben de projectleiders de scholen bezocht om in te evalueren wat de eerste ervaringen zijn van de docenten met Translanguaging en CLIL in hun klas. Na de zomervakantie zullen er schoolbrede trainingen gegeven gaan worden. Er zal per school/unit gekeken worden wat de scholen nodig hebben. Uit de evaluaties is gebleken dat er veel behoefte is aan praktische voorbeelden van Translanguaging en CLIL die makkelijk toepasbaar zijn voor de docenten in hun dagelijkse klaspraktijk.

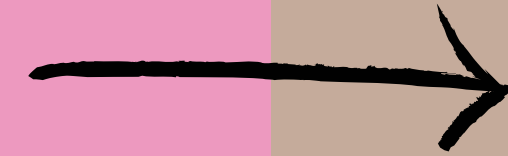
CLIL CONNECT
2024

iTOB

Inclusief Taalonderwijs Bonaire

Awareness
Training
Experience
Coaching

Mind
Shift

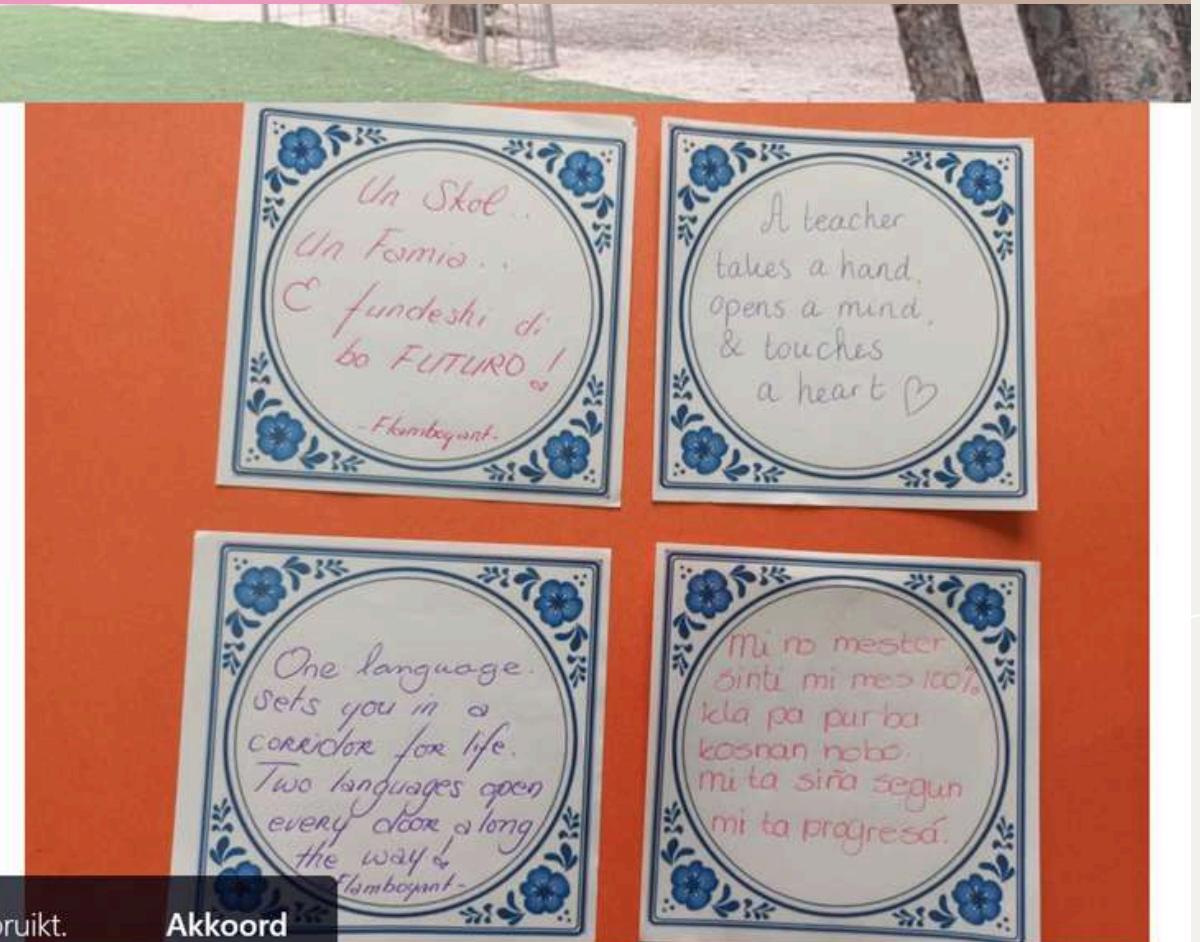
Activiteiten iTOB

Sprint 1: Projectweek 'ik ben meertalig'

Sprint 2: Trainingen Translanguaging en CLIL

Trainingen Translanguaging en CLIL

Eind februari 2024 hebben 3 tot 5 docenten van elke school/unit trainingen gevolgd over Translanguaging en CLIL. De eerste training was meer gericht op de theorie van Translanguaging en CLIL en de tweede training ging over praktische werkvormen van Translanguaging en CLIL. Na de trainingen hebben de docenten de opdracht gekregen om in hun klas te gaan experimenteren met een aantal van deze werkvormen. Na 6 weken hebben de projectleiders de scholen bezocht om in te evalueren wat de eerste ervaringen zijn van de docenten met Translanguaging en CLIL in hun klas. Na de zomervakantie zullen er schoolbrede trainingen gegeven gaan worden. Er zal per school/unit gekeken worden wat de scholen nodig hebben. Uit de evaluaties is gebleken dat er veel behoefte is aan praktische voorbeelden van Translanguaging en CLIL die makkelijk toepasbaar zijn voor de docenten in hun dagelijkse klaspraktijk.

CLIL CONNECT
2024

iTOB

Inclusief Taalonderwijs Bonaire

- All teachers of all schools of all school boards are trained
- Collection of examples, experiences, and best practices
- Final product: Personalized Language Policy for each school and visual material for teachers
- Autonomy of schools in implementation of CLIL and translanguaging practices
- Research-based implementation and adjustments

CLIL CONNECT
2024

To conclude...

CLIL and The Dutch Caribbean

2018 -

Focused on English bilingual programs

Biased reception of LOTE approach

2023 -

Embracement of LOTE approach

Islandwide research-based stepwise implementation

2024 -

Change in mother-tongue education

First contact with translanguaging and CLIL

Thank you!

Nihayra Leona
n.leona@dos.edu.cw

